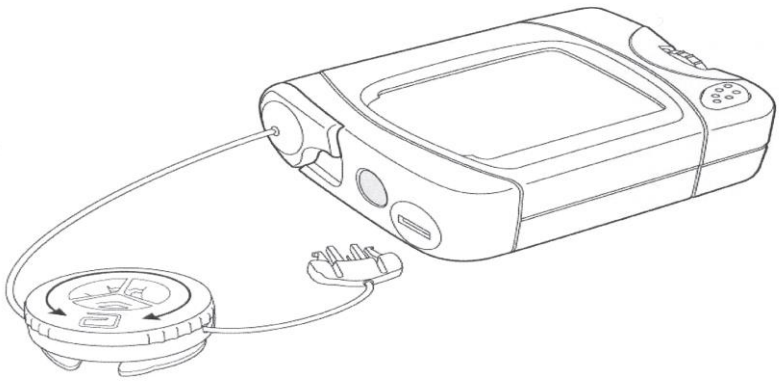
Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Detlef Hess, (dethe), Överläkare
Granskad av: Detlef Hess, (dethe), Överläkare
Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare
Giltig från: 2023-04-25
Giltig till: 2025-04-25

Insulinpumpguide

Rekommendationer till dig som bär insulinpump

- Kontrollera dagligen ditt blodsocker (minst morgon och före sänggående + någon gång under dagen, men gärna oftare enligt din individuella rekommendation)
- Mät alltid före och efter byte av nål

Lågt blodsocker = hypoglykemi = känning

- Ät eller drick något sött, bäst är att ta 3-4 druvsockertabletter (tugga dem väl). För att få snabbare effekt - lös upp tabletterna i ett halvt glas vatten (OBS: Ej iskallt vatten då det tar längre tid).

Vid kraftig känning

- Koppla bort pumpen vid kraftig känning
- Mät blodsockret efter 10 minuter så att du ser att det stiger och mät sedan minst en gång till efter ytterligare 10 minuter
- Kontrollera pumpens funktioner
- Om pumpen fungerar utan anmärkning, koppla på den igen

POSTADRESS
Södra Älvsborgs Sjukhus
501 82 Borås

BESÖKSADRESS
SÄS Borås, Brämhultsvägen 53
SÄS Skene, Varbergsvägen 50

TELEFON
SÄS Borås, växel 033-616 10 00
SÄS Skene, växel 0320-77 80 00

E-POST
sas@vgregion.se

INTERNETADRESS
www.vgregion.se/sas
www.facebook.com/sodraalvsborgssjukhusvgr

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Du ska ha druvsocker eller motsvarande tillgänglig dygnet runt ifall en insulinkänning uppkommer för att snabbt kunna få bort denna.

Ha injektionsspruta med Glucagon tillgänglig (blodsockerhöjande hormon). Gäller även i samband med utlandsresa.

Ta gärna med dig en anhörig till dina rutinbesök och speciellt efter en svår insulinkänning.

Kraftigt förhöjt blodsocker = kraftig hyperglykemi

Om blodsockret är högt, 15-20 mmol/l utan att du vet varför, ska du misstänka läckage i slang eller koppling eller pumpfel.

(Gravida och barn kan få en ketoacidoskoma redan vid 12 mmol/l)

Åtgärder:

Om du inte kan åtgärda felet direkt:

Ta extra insulin med penna enligt din reservbehandling (se längre fram).

- Kontrollera ketoner i blod. Använd urinsticka om ketontest inte är tillgänglig
- Felsökning pump (i nämnd ordning):
    1. BYT SLANG OCH SÄTT NY NÅL
    2. Kontrollera att reservoar är hel och inte läcker
    3. Koppla bort pumpen och kontrollera att den fungerar
    4. Byt insulinreservoar
    5. Byt batteri

Du skall kontakta ditt diabetesteam eller omedelbart åka till sjukhus om:

- Blodsockret fortfarande är högt efter 4 timmar, eller
- Om du kräks, eller
- Om du har ont i magen

Tolkning av ketoner

Urin	Blod	Åtgärd		
+ (++)	0,6-1,5	- Ge extra Bolusdos insulin med pumpen - Rikligt med dryck	- B-Glukos > 15: Ge 5 % av dygnsdosen insulin - B-Glukos > 20: Ge 10% av dygnsdosen insulin	- Kontroll av B-Glukos och ketoner efter 2-3 timmar - Upprepa!
++ (+)	1,5-3,0	- Felsökning på pumpen* - Ge Snabb-Insulin med penna eller spruta - Dryck: ½-1 liter per timma	- Ge omedelbart 20% av dygnsdosen som snabbinsulin subkutant med penna eller spruta - Ge ytterligare 20% av dygnsdosen vid fortsatt högt B-Glukos och ketoner varannan timma - Om B-Glukos < 15: Återgå till tidigare insulinregim	- Vid illamående, kräkningar: AKUT till sjukhus! – Annars kontroll av B-Glukos och ketoner efter 1-2 timmar - Upprepa!
+++	>3,0	- Felsökning på pumpen* - Drick det du kan! (EJ LÄSK)	- Ge omedelbart 20% av dygnsdosen som snabbinsulin subkutant med penna eller spruta	- Kontakta akut-mottagningen genast! **AKUT till sjukhus**

*Felsökning pump:

1. BYT SLANG OCH SÄTT NY NÅL
2. Kontrollera att reservoar är hel och inte läcker
3. Koppla bort pumpen och kontrollera att den fungerar
4. Byt insulinreservoar
5. Byt batteri

Misstänk alltid - tills motsatsen är bevisad - att illamående, kräkningar, ont i magen eller ont i musklerna har orsakats av en KETOACIDOS!!!

Bättre att åka för tidigt än för sent till akuten.

Vid pumphaveri

Du skall alltid ha en reservbehandling med insulin för penna och känna till dessa doser vid resa, etc.

Reservbehandlingen diskuterar du med din diabetesläkare och diabetessjuksköterska vid varje besök.

Mät ditt blodsocker extra ofta, varannan var tredje timme, när du byter från pumpbehandling till injektioner.

Översättning av pumpdos till subkutan injektion

Är inte tidigare insulinregim känd översätts pumpens doser enligt:

Pumpdos	Översatt till subkutana injektioner:
Programmerad basdos per dygn	Ge denna dos som långverkande insulin uppdelat på en eller två doser. (Insulatard, Humulin NPH, Lantus eller Levemir)
Måltidsdoser	Ges som snabbverkande måltidsinsulin. (Apidra, Humalog, Novorapid, Insulin Lispro)

Vid feber

Vid feber ökar insulinbehovet med 25 % per grad temperaturstegring.

Du måste dricka minst 2-3 liter per dag även om du har svårt att äta och dricka.

Välj sockrad nyponsoppa, sockrad fruktsoppa, sockrad saft, sockrad kräm, glass, välling eller andra drycker som innehåller kolhydrater och energi.

Vid magsjuka (kräkning med diarréer eller feber)

I regel är det svårt att äta och dricka när man har ont i magen och mår illa. Trots detta behöver kroppen insulin, ibland mer än vanligt.

Låt pumpen gå på basprogrammet med normal eller förhöjd profil. Ta anpassade måltidsdoser när och om du äter.

Vid kräkningar kan det vara bra att ta måltidsdosen 15-30 minuter efter måltiden, då du vet om du fått behålla maten.

Kontrollera blodsockret varannan timma och ta vid behov extra insulin i små doser.

Kontrollerar blodketoner var 3:e till 4:e timma.

Försök att dricka så mycket du orkar.

Drick teskedsvis om du mår illa och välj drycker som innehåller kolhydrater och ger energi.

Om du har oförändrade besvär, sök akut till läkare och sjukhus.

Infektion vid insticksstället

För att förebygga detta krävs en noggrann hygien.

Vid byte av insticksställe, som bör ske senast efter 72 timmar, ska huden rengöras med spritkompresser. Låt lufttorka!

Sätt nålen sterilt i huden, dvs. utan att vidröra den.

Om infektion ändå skulle uppkomma, märks detta genom en rodnad och smärta lokalt.

Byt insticksställe snarast och ta då genast kontakt med din diabetesläkare/ diabetessjuksköterska eller medicinakutmottagning jourtid för en snabb bedömning med ställningstagande till behandling och antibiotika.

Vid återkommande hudinfektion kan man tvätta huden med Hibiscrub regelbundet en gång per vecka.

Resa med tidsförskjutning

Tidsförskjutning max 2 timmar:

- Pumpklockan ställs om direkt

Tidsförskjutning mellan 3-4 timmar:

- Vid ankomstdag närmas pumpklockan med 2 timmar till aktuell tid
- Efter 1-2 dagen ställs korrekt tid in

Tidsförskjutning 5 timmar och mer:

- Basaldosen minskas konstant till lägsta andel (notera din normalinställning innan du ändrar)
- Korrigera vid behov med extrabolus
- Täta blodsockerkontroller var 3:e till 4:e timme
- Vanliga basaldosen kan läggas in efter 3-4 dagar

Reservbehandling för

---------- ----------

För- och efternamn Personnummer

Långvarigt pumpavbrott (ett dygn eller längre)

Basinsulin med penna (långverkande insulin)
Utgå från total basaldos i pumpen och lägg till 10%
Dela resultat i 2 hälften och ge detta morgon och kväll

Exempel: Total basaldos 20 E + 2 E (10 %) = 22 E
11 E på morgonen + 11 E till natten

Måltidsinsulin med penna:

Utgå från aktuella måltidsdoser med pumpen

		Pump	**Penna**
Exempel:	Frukost	5,6 E	6 E
Exempel:	Lunch	4,2 E	4 E
Exempel:	Middag	6,5 E	7 E

Individuell plan:	
Frukost	E
	E
Lunch	E
Middag	E
Kvällsmat	E
Till natten	E

Kortvarigt pumpavbrott (kortare än ett dygn):

Basaldosen ersätts med direktverkande insulin var 3:e – 4:e timma under hela dygnet. **KONTROLLERA BLODSOCKRET OFTA!**

…… ……

Läkarens eller diabetessjuksköterskans underskrift Datum

Kontaktuppgifter

Du hittar handboken även på Facebook och i app Store (iOS), båda under samma namn ”Insulinpumpguide”.

Reviderad senast april 2023.

Ansvarig: Detlef Hess, överläkare.

Telefon: Södra Älvsborgs Sjukhus 033 – 616 10 00.

Du kan läsa mer om diagnoser, undersökningar, behandlingar och läkemedel på www.1177.se, landstingens och regionernas gemensamma webbplats för råd om vård. Via 1177 e-tjänster kan du även utföra dina vårdärenden digitalt på ett säkert sätt. Mer information hittar du på www.1177.se/Vastra-Gotaland/Tema/E-tjanster

Information om handlingen

Handlingstyp: Patientinformation, referensexemplar

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Detlef Hess, (dethe), Överläkare

Granskad av: Detlef Hess, (dethe), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9614-1097948292-27

Version: 4.0

Giltig från: 2023-04-25

Giltig till: 2025-04-25